

ԽԻԻԼԱՍՍՅԱՆ
 ԱՆՎԱՆԱԿ ԲՕԼԻԹԻԳՐԱԳԻԻ

Էւրօբա բօլիթիգասը իւղէրինէ
պիր մուպահասա եա պիր խիւ-
լասա եազմամը բէք կիւն շէյ
օտու, հադիգէթէն բէք կիւն :

Զինւորն պու պապոտն սայլը
 զպզեթալէրոտէ եաղըլան խիւլա-
 սալար վէ իծմալէր, շիւպէսիկ
 էֆթեալը զայրիանսն պ միլէթ վէ
 վէթան զայրէթիմ հիւսիսալըմէմ
 տու հէլէրինէ միււպթէնի իտե տէ,
 զիւատն էմէլ վէ արզուի տերունի-
 լէրինի պէլան իտեր թաապվուր-
 ւար տըր նէթէքիմ հազիդէթիմ
 հայիւ:

Պրիգորժնոյքը, ինչն պէտքս պէր պու-
եօլա, կը լիթմէ միջոց գապիլը՝ տէյնը
տիր, վէ օ տա եհնէ քիքերաբլ
խալխասնէ վէ միլէլթը վէ վէլթը
շայրէթը։ Հիսախլաթմըճտտն նա,
չը տրի, լաքին պիղիթ պու կիզիլ
հիսախլաթմըճ, հազիգէթի հալ-
լթէպալիլ վէ թաղէրը խալապ տէ
սօղրա հազիգէթը հալին էօնի-
նէ տալախանայաճազ տէրէճէսին,
տէ օլան թաալիլ լուլըրա գա-
տար պիղիլ գահալալ խաճմէզ :

Պոստանոս մատտէ, պիղիմ՝ բօ-
լիթիգա իւզէրինէ մուպաշասա-
եազմամիջ, էւրօքս զալէթալէր
կրպի գապինէթիմիլիւն բալլիլ
գապրիթ թաշսին եւ գրիթիգա-
լիթմաք նիլէթինէ մէսին տալի-
տէյլ տիր. չիւնքի Պիղտէ զա-
գէթալէրին տաշա՝ նէ՞ օ ուղերճ,
պիր սէլալիլիթի իմ Զե՞ր նէ՞ տի-
օ տերէնէ պիր հէհամիլիթի:

«Պիղիմբեսի», անվաղը բուրժի
գլխէ հագգընտա անայիմիլէ լա
ղըմ կէնէ մայրամայթըրը վեր
մէքսնէ իպարէթ տօր քի, և
հալիմիզ տէ անէրէ վագըրֆ
լարազ, մագսետ վէ մէնէքէր
նէ պիւր սոպլաթ սոպիէ թէվմէ
հիւսէ պուլապիլիթիլըր. պու մ
նայմիթլար. ազգիզ սուհիսէր,
ղէրննէ միւպիմէնի օյմաւըրը կ
պէ, էքքեաբը ամմէյի դիատ
թաղիլիլ իտէպիլլըրէ նէթէրի
թասհիս :

Մէսէլա, պաղը իճմալբերտէ
գունատուրու կիպի, հայէ անն
ըլլոր քի, Պիզ քէնտիմիդի պը
շաւարմ տա իւրօրայ տիւշ
նիւթյորու, ետիօտ իւրօրա քէ
տի մնփաւաթընը Պիշիմ գատ
թամրմայդ տա, Պիզ քէնտի
րնտէն իրտէ թամըլըպ տա քէ
տիթիթնի մարյորուլ :

Պիղիմ չու հայիմիդտէ, Էւր
բանրն տա պու հայիմտէ Էւրօր
յա պու մագուլէ ինթարաթ
զալգըլմագ, տողրուսու հէր ա
լըն ճէսարէթ իտէճէյի շէյ տ
յիլ տիր :

Հէր նէ իսէ, պու՞՞ ճիհէթի
դրսսա քէսէլիմ:

Պիր տէ շու եփքեարա ղելա
մէյլ օրունայօր քիւ իւրօրա հ
մէն եւկտիլ վէ եւկհիհնէմ ալ
ղա դալգաւն տա, րուսիայը մա
իւրմալ քիւ, քէնաի տէ Պիզ
արթըր մուէպպէտէն րահաթ
տէլիմ, Պէյլէ պիր շէյ դապ
օլապըտը, պունա Պիզտէն ղիւ
տէ զպրէթիւլ օլան իւրօրա
Պիզիմ իւկարաթըմըզա պէք
մէ յիկ, չօգտան թէշէպպիւս
միւ, օյուրուտ ։

Պոռ մագուռէն թառափվաւորը
Լէւորեա Բոյիթիդեւանորոն նէ
տառողունու աղինամարդ տասն պ
գպ պիրոն սեպէպաւէն նէշէթ Լի
մէդ, վէ քիշի քէնտի աղնա
տըրը շէյի ախէրլինն աղնաթ
յա գաւազըրը Իսէ, նէ՛ր խայր
Հանէթ Երէշաւը օլապիլիլը, թար
նանէթ գայրը մը :

Էւրօքատա պէօլէ պիր շէյ դա-
պլիլէ Էօրինէյիտի, Կէչէն սե-
նէ նիսանընտա լվադի իլանը
Հարդատան ալտ տահն նէ ֆըր-
սաթ պուրապիլիր իտի . լաքին
Հահնկըր Էքըրնաէն գըրբլատոր
տա, ուղղագտան սէյրիթի օլմագ-
տան պարշգա պիր միւսամէլէ Կէօս-
թէրա :

Ամեն ինկիլիզ շէօյէ եարաւ, պէօյէ եարաւ տէնէճէք. պիղ ինկիլիզ գապիթթիթինի Պիղէ օլնա խալիսէթ վէ մէ վալթիթթին տէն գաթա շիւպհէ իտէնլերտէն տէ յիլիզ, անճագ եարընզ չուշնու տիւշիւնիւրիւզ քի, պու գապինէթ մուէպպետ տէ յիւ տիր վի Պիղէ ին տօսթ վէ մուհնապիր գապինէթ անճագ պու գաթա տար պիր շէյ եարապիլտի իտէ եարըն Պիղէ խասմ պիր գապինէթ նէ ինէ ինէ եարաւ անապա. պիր գապինէթ պու գաթաւ կիւվէ յիւնէպիլիւր մի. եախտա ինկիլիզտարլթզ Թօրի վէ Հուկի թէբաֆտարլզլարլ պիլիթիւն պիլիթիւնէ մաշլ օյտու պիլթիտիւր, վարթթզ Հուկիթիտէն հիշ գապինէթ թէշքիլ օլընմապանագ մը պունա տապիր պիր թէնիլթ վալիսէ, հիշ տէյէճէք եօզ, եա եօիսէ, (շաւարլ քի եօզ տուր տա) հիշ պիր աղ իլէրիսինի տէ տիւշիւնէթ եօ գաւա տուր. բօլիլիզ գա ֆէշնիլ իւարընզ պու կիւնիլ եարըն տիւշիւնիւզ տէ, էրթէ սի կիւնիլ տէ հիշ տիւշիւնմէմէ, մի տիր անապա. պունու գաթա մշմալ իտէմէ յիշ :

Իշթէ Պիղիմ հագգընդդոս
պիղիմ պիլաիլիմիդ Էւրոբա բօլի
թիդասընըն խիւլասասը .

Էւրօբա նէ րուսլարտան գօր
դար վէ նէ տէ Սլավլարտան, ն
տէ րանսլավլիսթէրտան, վէ Էւ
րօբա պուսլարտէ Էւրօֆէստէ
տէ հիլին հանձթտէ քէստէ
Ճա.Տաֆազա իտէպիլիւր. րուսլա
վէ Սլավլար իսթէր թուստի
էօթէ թարաֆրտա պուսլուստ
իսթէր Ատալար տէնիլիլին գ
տար վապ օրտուն. րուսլարտէ
Սլավլարտէ իւլ, պէշ Էիւլ միւ իլ
րիւտէ եա կէրիւտէ պուսլուն
լար, Էւրօբայա սրճազ ասուլ
տէր շէլլէր տէլիլ տիւր. վէ պ
կիւնիլ կիւն րուսլարտէ Պուկա
լարա սըլանէթ կէսթիլմէսի
գատար հազիւթէլմէ մազտուն պ
սէպէլզ իսէ, Էւրօբանիւ տա օն
պուստան մէքս իլմէկէ կէստա
տիլի սէպէլզ օնտան զիտտէ տ
լիլ տիւր. եանիլ իքիսի տէ սալթ
շէլլէր տիւր, վէ ֆիլեր պաղզ
տոր. լաքին շիտալ պուսլարտ
պահա իլմէք տա մազսէտիմի
հիլ լուզումն եօզ տուր:

Էւրոպանը Պիզզան խթմէ
 չէ, Բուսիա ինճէն իթմէ
 մատրդտան մատան, ճիզբի
 իթիլի ճէննէ սեպէզ օլանազ
 վէսիլէլէր վար իսէ, օնլարն ճի
 լէսիտէն սազընմամլոզ տըր,
 Պիլիսմ թէրաֆլմլոլտան զէր
 զատար ճէննէ սեպէզ վիթնէ
 պիր իշտէ պոլունմամմալոզ տը
 Պուրասը օ գատար կիւնէլ կի
 աշիթեար տըր ըի, պէլլիմ կ
 նէլի ինթեար իթմէ գազիլ
 սուն, լաթիլ պունո ինթեար ի
 մէթ, զպպիլ օրմադէ

Լեւոնը Պաշտօնը սօս ԶԵՆ
 միգր տե դաթա րազը տէյիլիտ
 տոլ. օնուս Խիւն տե քեաթի
 պիթէրաթ տուրտու վէ ուզգ
 զան սէյրլը զտուս, պու
 իրաւս Բուսիայա պիլը իրզը
 Խոթի նէթէքիլ Պիթէ :

Ֆէ Պատէհու ճէնկ պիթտի,
Գօնկըէյէ Գաբար վիւրկտի .

խմիտ իւն գտնկըէյէ կիժտիք
քի, Այիտիճֆանօս աշտնամէսի
բեամիւիէն մահլ օլաճուտ տէյի
(շիւսմէյէ մայիւմ տիւր քի, եա-
լընըզ Թէֆէնէն Էֆէ-Է պու իւ-
միտաէ օյմատըզընք վազլժընք
ալէնէն պէյան իտիւր) : չէ՛, եւրտը
Պիւի գտնկըէ. նստըլ.քի չէվէլէրի
Պիւն աէ տաժիք. րուստնըն եիւզ
մաժլուպուռու սէքսէն ինտիւրիպ
Եիւրմիսիւնի տէ մուպլապտա պլ-
րապտըլ. Պօսնայը Գըւզըրըտ աա
օ Եիւրմիսի մուգ ապիւլ Պիւզ իսկթէ
վէրտիք :

Լաբին պրագալըմ շինոթի գօնկ-
րէնին նէ եալաըղընը , լէ պա-
գալըմ քի գօնկրէնին րէխի բրէնս
Պիղմարգ նէ քէլամար իլէ գօնկ-
րէյի գարթթար . ինթէ միւշարի-
լէյնի քէնոթի լիսանընտան չըգան
քէլամար :

1878 ապրիլի 13
Ինձի վե Գեղին աշտանակել
նին ճիւղէ մուրախաւարաւան
իմպարատորը, վե իմպարատոր
տան սողրա տողրաւաւարը վա
զըթ, բրնա Գիւրաւը շու Նութի
իւ ճիւղիւ ի գաւաթաւ :

« Գօնկրեանն րէստտէն հիւսնիս
խիթամ օշտուրանու սիզէրէր րէս-
ման թեպիկդ խտերիւ: . . . Միւ-
սուէր, չիմտի պրիւր պրիւրիզտէն
մոֆարադաթ իտեճէ իսիլիպ չու-
անաւ, գօնրէ իւրօքանն իս
իւ շերէֆնէն մուվաֆիզ սիւրէթ.
տէ իլչէրի պաշա չըգարտը տեմէ-
նէ ճէսարթ իտերիմ: Վազատ
գօնրէն էֆքեարը ամմէնիս հէ-
սարդուտանու իթմամ իտեմտիս ի

տէ տէ, թէ վարիս, կէրէք նիյնթ վ, կէրէք ամէն լիմիզն խայր յէթն տէ շահատէթ իտէճէք տիր : Վ, մուրախիտապարէն չուորս իւզէ իրնան պիր թէճարիտ չէտիտ մ, գամբնտա օլան հարպ թէճիլիքէ սինտէն չուորապը գուրմաըպը իտաէթ : սուէն աւապիլէն տայրէ, յի միւմէրիւնէն հիմնիթ իթմ օլտուգարբնտ, քէնտի, վիճտանը, րը տա շահատէթ իտէճէք տիր Պաղը ցարազընարան, միմթպուալ վատիթանը իլէ պուռնանէ գատառ միւլիթերիլ տէ օլտապը, պուռն թիլէն, ի հատէնէն, ի սէքթիտար թիմէնզլէր : Մէմուլու գալիմ պուռուր, քի : պիտալիսի թապալ պուռուրա իթթիֆազը տայիմա պուռի գլ պալանճազ տըր : վէ մէշվլրէնթիլիվիլ պուրաքնտա պիրիլի լիմիզէ հասըր օլան իւլիթէթ գլ խալիսէթ պէր տէվամ օլարազ : հիւքիւմէթլէր պէյնիլունէ պլ գալթ տահա թէճէքիտ խալիսէ վէ մէլիտտէթէ մէտար օլանճապըր : » . . .

Պիճնարդ, Գձկնիկի Էլեորթան
շան ու չեբիֆնիկ լալդ. հարեքեկ
տէ պուլուստու ալճիկ պէ ո պու
մուրաթաթաթար տա հեպ պարշ
րընէ Եթաթըլըրի հարտէ, արթը
Պիգիմ մու հարթըրըրիմիզն ֆէ
եատ վէ իսթարաթը պու իշէ
ընար իտըր աճապա. լաթըն պ
րաթալըմ պուշու տա վէ կնէլը
սատուէ :

Էւրօպա Պիզզեն, Բուենօս
գէնընէ պիր Եննի Նարայ տա
խօթմէք, վէ խթէյնէէք օջ
Պիզզեն սէպէ վէ Թէյլլէք ար
մայա գաժմ ի թ լապաթէնօգ. ար
պօւ. Լիւն իսթէսէ պին աէպ
պուլապլիւր. Լաբին նի՛խն ի
Թէմէյօր. օ պիր ուղուս պա
տըր, վէ Թաֆալլաժընոան
Պիզէ Նիչ պիր ֆայտէս Նապը
լամայ :

ԼԵՐՈՔԱՆԸՆ ՊԻԼԱՏԸՆ ԽԹԵՏՈՒ
ՄԱՍՈՒՆ ԶՈՒ ԻՔԻ ԶԵՅ ՍԻՐ .
ՎԵՐՈՒՄԻՆ ԴՈՒՆԱՐԵԱԿԵՆՆԵՆ ՎԵՐ
ՕԼԱՆԱԳ ԶԵՅԵՐՈՒՆԸՆ ԿԱԳՐԱՄԱՆ

վէ հայլէ տէ պիր դուզվել՝ քնապ իտէպիշելիմ թի , վէսուրէ օնուր իտէպիշնանան զուհարէ իժտոյնի չայտնէ Պիզ քննապիմիզ օնա դարւ չը քոյապիշելիմ, վէ Լարոզա մուշւ վէնէժիւն միււհժմաճ օլազ ուս , օ մուշվէնէժիւն ճէպլինէ մանի օ լաճաք հարէ.քէլէլտէ պուլուն մաեապիմ:

Էլեյր Էւրորեանն պո թօլթիւ
գասընը աղնահապիթիւքէր, սա.
հիհհն սըլամէթի պուրուրուղ.
աղնայամարդը մը . ֆիդան, ֆէր-
ւան, իշիթիւքիւ, իթ համ պիւր բա-
րա եւրթիւթուխը չէ, յիւր տէ-
րիւ տիւր, չիւնքի Պիզիմ պիւր աղ
աղ լի պիւր աղ չօգ մաղլում օլ-
մամը, Էւրորեայ թուսնա սոթյ-
մինէ հապապ զբւսն Էթթիւթեհէ
սէպէպ պ բնատի տէրիւ տիւր :

Էւրորաստա, Պիզիմ իսթիւստա
օլան պիր Գաշ Եեալէթ վէ սահ-
լիսիսի զուլմանս գուրթսմազ
իւզթէ ապրը վէ խաղէ թէյէֆի
խաճէճ Գատար սէլապիթէ եօզ-
տուր: պունա պէլլէմէեիւմ,
պունա էւրորասըն ճէվապը վար-
տըր: Լաքին նէ հաճէթ պունպար-
տան պահս իթմէե, իրի սէնէ
տէր լեմալ զպրի ըմամ Տէրտէվ-
լէթէ պու: Գատար նալմապս փշ-
թիքեմսնէլէր, մահդէլլէր կէօն-
տէրլուի: հաշկըքընա թէյյիթի ե-
տուպ տէ Բուսիաես իքի Լազըլ-
պը սէպլէեէպիլլուի, Եալիստ սեյը-
լէեէն տէ օլտու իսէ նէ՝ քարա-
լիմտ:

Պռնկարը պիր թէրաֆա դօ-
յուպ Պիզ իշիմիզէ պադմըլըլ
եաննի Է-րոբաննն պալատէ մէզ-
քիր իքի թէքիֆիհնի տէ պիր
ան էվմէլ իծրա իթմէտէ :

Պիրենճի, Թեքլիֆ նասուլքի մա
լիւմտիւր, մուհարեպէնէ սեպմ
վէրմէմէք, Թեքլիֆի տիր զի
Պէրլին աշտնամէսի գարարարը
նը պիտի մանա թեամիլէն վէ պի
լա Թէէխիր իճրա իթմէմիլ տիր

Էւրոպա տէվէթլէրէ պղլէս
տէյլլէր քի, գաւաթնէ վէրլէ
գաթաբլորառն Պիզ խոջնառ տէ
սիլիզ, չէւաքի յոնյառ օյաճա
շէյլ օյաճաբլընք տէթլլէրի տ
էլպէթտէ քի Պիզաէն ԷվլէֆէՏ
իթմիլլէր տիր : Լաքին շոնու տ
իզլար խտէյօրլար քի, խառն
սուլլ ռա ապպիշի լուսքաճաճ հիւր
մէթլլէն, աղլարն ֆէտաքապլլըզ
լար իթմէմիզ աղլըմ կէտի :

Պաշտաման ազատեմ, Էւրոբանդը
նէ Սյմանդոյ գննֆէրանսը գա
րարարընը տխնէտիք, նէ լճառա
բոյժի՞դ-դոլունոն, նէ տո հարկաւս
խմօխալիժմէք նաստխթլարընը
էյի պիլէիմ՝ քի, Էւրոբա պո
շէյէրանէ տայալը Պիլէ պիլ
խնֆաւլ իժմիժ տիք՝ Շիլանի
պէտիքը խարիճիէն նարըլարը
նըն թէճէմիլիւ իլէ վերիլէն գա
րարըլըր տա իմադ իժմադ մի
պոլ ինֆաւսլարը Տադ գարմըն
Կուճէնի աւըրքեմալ ոյնը՝

ստնու Պրզէ էյի օյմալ, չիւն
րումէլտաէ օյան ալէ ճիւմէէ դ
յամարը վէ մումանաաթը ա
յրէէէ հէպ Պրզէ պօքէ եաղա
լար . լաթն վէթիւնէ դարադա
բւանմէլէն ինքա իմաթը վր, պա
ւան դ օնկընէն մումլուպու օյ
սուէհ վէ աաալիէ հասըլ օյմա
տա, Պրզէ հէմ էքըդաաընէ ինֆա
լընա պիթ թարդիւէ վէթմէէ հ
աէ թէպընէէ զիմմէ թիթի
ուլ . զարն ուսմաւսաւ . իսա

սուհէ վէ աստիշէ դայաթը արթ
միւնէրէտ օնարա դալըր,
ղիւ պիհադգըն ֆերեսաւ, ի
խիթես վէ խարամ տաւ օ վաթ
խէշիլիլիլիւ:
Իբրիմիսի պոռնաւն ծաւ մի

[illegible]

Նասրը քի պաշդա տէֆա տա
տէմիշիդ, տէյիլ քի րոսիսա մու-
ճաթէպէս, իլլա րոսիսա նամբն-
տա տրինետատա պիր միլլէթ օլ-
մասա տա, Պրզէ պէօյլէ պիր բս-
լաճաթ էյլէմ խաի, լապիտ խաի-
պուռու րոսիսպա մալ իվմէյէ
լիմ. վէ նասրը քի էրէն պաշ-
տէֆա տա տէմիշիդ, պրզաթ (թագ-
էննալէ Էփէտըրնի) արատըրը բոյա-
հաթ, էօյլէ պիր դ աշ մահալի
ըզալու մասն դուրթաթմադ, պիր
դաշ էտրէ տէմիշէթր թէշէրիլ
իմալէ, եախաա պիր դաշ սէն
մալիէ վարիտաթ վէ մուհաթէ-
պալթընա մուվազէն պրուրուր-
մադ իկալի ուֆադ թէֆնք շէյլէր
տէյիլ լիլա: Պրզաթ իսթէտիլի-
միդ արլաճաթ չու տուր քի,
տէվլէթիմիդիէն կէրէք Ուսատուր
վէ կէրէք րումէլիտէ, տէվլէթը
Ալիէ վէ մուալլադմա օլմաթը նէ
էսպազ վէ ճապլիլէյիլթէթմա իլ-
սէ, ճալաթը քէտալիէն էախաթն,
եախի էննիլթէթը ումուվիէ պէր-
քէմալ օլուզ, թիճարէթ, զըրա-
աթ վէ սէնտաթն արթսրն, թա-
րազղը պուլլուռն, ճաաաթլըր
դանալաթ ալլաթն, թօքրազլըր
իլլէնճիս, մէմէքէթլէր շէնդէն-
սին, աշախի արթսրն, վարիտաթ
զիյաաալլէնսին վէ պէտէնը մուրք-
սաշէհ իլէ տալիմիլ պիր դա տէվլէթ
հաթթի օլառն:

ԼՂ բորանուն պիր միլ ետէն նե
գատար սեքնէն տըւշէյօր, Պիդ
սե տէ օնա հոպղըն պիր շէյ օլ
ուուն : Խւօրա ահալսիս նե գա
ղանբօյօր, Պիզիմ ահալսիմիդ տ
օնա էմանալ պիր շէյ գաղանբըն
Խւօրա ահալսիս վարիչէթիմին
նէ նիսպէթիւրիւէ վէրիւ վէրնօր
Պիզիմ ահալսիմիդ տէ էջլէ վէր
սին :

Կէրէք Պոսկարեմանը խա-
րէթ, վէ կէրէք Շարքի Բումէլի-
նին պիր Վիդայէթ յօւսպ, Լարօթ,
գօսիարօնդարը մարիֆէթի իւր
Թէշքիլիաթ վէ նիզամանդարն
ճաշտ խալիմէսի, շիւպահնիզ պա-
լատէ մէզքիւր սէմէրէլէրէ ճաշ-
իթմէք իշին ախլաք: Օնլար պէշ-
շէյլէրէ մուվաֆֆադ յօւր
Պիլիմր մաշալիմիզ զլամազ իտէ, ճա-
լար գառնիլլիթլէրի վէ Պիլիմր
էք զպիլիֆէսիր:

Էւրօքա թամ պոռնուն մուր
 յիբնի, եանի Պղզիմ տէ օնպը
 մաւգապիւ գուվիթ քէպպիթ
 միկի իվիէակլինտէն տիբըի, հէ
 իկիբնիվիվիէպի իէ օքրլունազ
 նամիսինէ խոստէթէն պիթ պէն
 տէրհ իթմիրմիչ տիթ, հէմ
 մուհպունիէ գուվիթթունմէմի
 թաղէպ իտէյօր, պու վէսիլի
 պէնտը պէգիբըրուս զլիմիէ թէ
 միլէն տէրհ օրունմանը զպի
 կէօրմէյիթ

« 1868 ականսյնուէ Կիրիւ Զէ
րէսի Իլիւն Թանգիւմ օլունան ն
զամամէ է Էսանիւն մովաֆը
Հաղգանիյէ Կէօրիւնէք Թ
տիլամթր իւ պէրապէր Թէմա

